

 VAŠ PROSTOR ZA VJEŽBANJE

DATIV

Dativ je padež namjene i cilja.

• *Odgovara na pitanje:* KOMU? ČEMU?

• *Dativ dolazi uz:*

GLAGOLE: Pišem MAMI.

PRIDJEVE: On je vješt PISANJU.

IMENICE: To je pismo MAMI.

PRILOGE: Teško TEBI!

UZVIKE: Jao MENI!

PRIJEDLOGE: k(a), nasuprot, unatoč, usprkos

• *Dativ može biti:*

OBJEKT: UZ NEPRIJELAZNE I POVRATNE GLAGOLE KOJI ZNAČE (IZRIČU):

1. OSJEĆAJE PREMA NEKOMU ILI NEČEMU: *veseliti se, nadati se, radovati se, diviti se, čuditi se, iznenaditi se, smijati se, rugati se, podsmijevati se, smilovati se...*

- Radujem se SUSRETU.

- Nadam se USPJEHU.

- Iznenadili smo se NJEGOVU DOLASKU.

2. POVOLJNU DJELATNOST prema nekome: *pomoći, udovoljiti, pogodovati, goditi, ugoditi, odgovarati...*
- Valja pomoći PRIJATELJU.
 - Ona ugađa MUŽU u svemu.
 - MARKU ne odgovara ovaj termin.
3. NEPOVOLJNU DJELATNOST za nekoga: *smetati, škoditi, osvetiti se, (na)pakostiti, podvaliti, iznevjeriti se...*
- Osvetio se NEPRIJATELJU.
 - Iznevjerio se IDEALIMA.
 - Naudio si SEBI, a ne MENI.
4. SLUŽBU ILI POKORAVANE: *služiti, pokoravati se, popustiti, povlađivati, laskati, udvarati se, dodvoravati se, ulagivati se...*
- Ovaj čovjek uvijek povlađuje ŠEFU.
 - Marko se udvara MARIJI.
 - Nemoj MI laskati!
5. OTPOR: *oduprijeti se, opirati se, protiviti se, odoljeti, prkositi...*
- Ona prkosi OCU.
 - Hrvatska se oduprla AGRESORU.
6. SLIČNOST: *ličiti, sličiti, naličiti, nalikovati...*
- Marko sliči MAJCI, a Ana OCU.
7. ŠTO KOMU DOLIKUJE: *pristajati, priličiti (se), dolikovati se, pristojati se...*
- Ne dolikuje TI se tako govoriti.
 - Ova oprava MARIJI ne pristaje.

8. KAKVO JE ŠTO ZA KOGA: *(u)činiti se, pričiniti se, izgledati, svidjeti se, dopasti se, imponirati, zgaditi se, dosaditi, dodijati, prisjesti...*
- Prisjeo NAM je objed.
 - Iva se svidjela MARKU.
 - Film MU je dosadio, pa je izašao.
9. ZBIVANJA KOJA SE TIČU KOGA: *dogoditi se, desiti se, doći, ići, uspjeti...*
- MARKU je sve išlo od ruke.
 - Dogodila NAM se nesreća.
 - Došlo MI je da plačem.
10. KAKVO RASPOLOŽENJE ŠTO U KOGA IZAZIVA: *(s)militi se, sažaliti se, dati se, htjeti se, vidjeti se, gaditi se...*
- Ne da MI se jesti.
 - MARKU se sažalilo dijete.
11. PRIOPĆAVANJE: *lagati, tužiti se, žaliti se, zahvaljivati se, nazdraviti, namignuti, kleti se, povjeriti se, moliti se, javiti se...*
- Javila sam se PRIJATELJIMA.
 - Prvo je lagala MAJCI, a onda JOJ se ipak povjerila.
 - Zahvalio se SUSJEDU na pomoći.
 - Molim se BOGU svaki dan.
12. RASPOLOŽENJA I DUŠEVNA STANJA (bezlični glagoli): *laknuti, odlanuti, svanuti, smrknuti, sinuti, sjevnuti, smučiti se...*
- MARKU je laknulo, kad su djeca stigla.
 - Odlanulo NAM je.

13. OBAVEZU: *valjati, žuriti se...*

- Valja MU raditi.
- STUDENTIMA se jako žurilo.

14. UKLANJANJE OD NEŽELJENIH POSLJEDICA: *izbjеći, umaći, izmaći, ukloniti se, uteći, doskočiti...*

- Umaknuli smo NEPRIJATELJU.
- Izmakli smo SUDARU.

MJESTO OBJEKTU U DATIVU OTVARAJU I GLAGOLI:

a) dosjetiti se, dovinuti se, domisliti se

- Dosjetio se ISTINI.

b) dati se, predati se, podati se, povjeriti se, pripadati

- Kuća je pripadala MARKU, a stan MARIJI.
- Predali su NAM se poslije žestoke bitke.

c) vjerovati, nasjesti

- Ne vjerujem SVOJIM OČIMA
- Nasjela je NJEGOVI LAŽIMA.

d) suditi, prijetiti, zavidjeti

- Bog će IM suditi, a ne mi.
- Otac je DJECI zaprijetio oštrom kaznom.
- Zavidim TI na ovome putovanju.

Glagoli pomoći, smetati, služiti i dr. imaju objekt u dativu ili akuzativu.

- Pomažem MAMI.
- Pomažem nogometno društvo "Zagreb"

DALJI OBJEKT: (uz bliži objekt u akuzativu) iza prijelaznih glagola: kupiti, dati, nositi, prodati, pisati, pjevati i dr.

Napisala sam MAMI pismo.
PRIJATELJU je prodao sat.

TZV. LOGIČKI SUBJEKT:

Ne radi MI se.
MARKU je bilo teško.

PRILOŽNA OZNAKA MJESTA:

Idem KUĆI (uz glagole koji označuju smjer)
On stanuje nasuprot POŠTI (uz prijedloge)

POSVOJNI DATIV:

Gdje TI je brat (tvoj brat)?
Sin VAM je pametan (vaš sin).

ETIČKI DATIV:

Ja sam TI njemu to sve rekao!